Келісілді:

Мектеп директорының ТІЖО

М.С.Амиртаева

Бекітемін: ___________

Мектеп директоры: М.К.Кулсарина

«Болашақ» театр үйірмесі
4-9 сыныптар

Орындаған: Г.М.Желбаева

2023-2024 оку жылы

Түсінік хат

«Болашақ» театр үйірмесі бағдарламасында оқушылардың бойындағы қабілеттілігін көрсету негізінде 102 сағат алынды.

Бұл бағдарламада оқушылардың «танымдық қабілеті», сөйлеу мәнері, мәнерлеп оқуы, шығармашылық ізденісі, сахна мәдениеті және шеберлігі, көрермендерді баулуды меңгеру ерекшелігі басты назарғаалу болып табылады.

Оқушы - жеке тұлға. Жеке тұлғаның көрініс-қойылымдарды сахналау кезінде оқушы қабілетін ашуға «Болашақ» театр үйірмесінің берері мол.

«Болашақ» театр үйірмесі оқушылары үшін қазақ тілі және әдебиеті пәндерінің ғылыми негізінен мағлұматтар ала отырып, олардың алған білімдері мен дағдыларын сахна мәдениеті арқылы байыту. Оқушылардың мәнерлеп оқуымен қатар, рөлдерді сомдау барысында сөйлеу шеберлігіне мән бере отырып, шығармашылық пен ізденімпаздыққа деген қызығушылығын ояту.

Оқушыларға театр мен сахна өмірін таныстыру мен қатар драмалық, трагедиялық және комедиялық жанрлардың терминдерін, әдеби терминдермен толықтыру және оны қойылымдар мен интермедиялар кезінде сөз қорын кеңінен пайдаланып, сахна тілін құрметтеуге үйрету.

Сахнада өз-өзін ұстауы, мәнерлеп сөйлеуі, реквизиттерді пайдалана білуді (сахналық құралдар) үйрету.

Үйірменің тақырыптық-күнтізбелік жоспары

№	Тақырыбы	Сағат саны	Күні
1	Кіріспе сабақ. Кіріспе сабақ барысында оқушыларды театр ұғымымен таныстыру.	1	
2	Оқушының сөйлеу мәнері. Сөйлеу мәдениеті.	1	
3	Өлеңді мәнерлеп оқудың түрлері. Мәнерлеп оқу арқылы еркін және қалыпты сөйлеуге дағдыландыру.	1	
4	Театр туралы түсінік беру.	1	
5	Сахна мәдениеті.	1	
6	Дауыс ырғағын қалыптастыру.	1	
7	Рөлге бөліп оқыту.	1	
8	Әдеби терминдер туралы түсінік беру. Театр саласына қатысты барлық терминдерге түсінік беру.	1	
9	Проза, поэзия, лирика бөліктерімен жұмыс жүргізу арқылы әдебиет теориясымен таныстыру.	1	
10	Драматургия – тартыс, қақтығыс, қайшылық кедергілерден тұрады	1	
11	Драмалық терминдер	1	
12	Даналардан шыққан сөз.	1	
13	Сөйлеу мәдениеті мен техникасы	1	
14	Ертегі кейіпкерлерімен жұмыс.	1	
15	Жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді сомдау.		
16	Актер шеберлігі.	1	
17	Сымбаттылық, икемділік	1	
18	Назар аударуды дамыту ойындары.	1	
19	Түрлі әңгімелерден рольдік ойындарға этюдтер жасау.	1	
20	Психофизикалық тренинг, этюдке дайындық. Сымбат пен жүріс әсемдігін меңгеру.	1	
21	Сахналық «Көрерменге сөйлеу» этюдін үйрену. («Танысу», «Тілек тілеу», «Айна»).	1	
22	Театральдық ойын	1	

23	Театр құрылымымен, оның негізгі мамандары: актер, режиссер, сценарист, суретші, гримермен танысу. Сахналық этюд «Театр мамандарын» үйрену.	1	
24	Грим техникасы. Гримнің және гримдегі техникалық құралдардың гигиенасы. Жалпы рең берудің әдістері.	1	
25	Ертегінің сценариімен танысып үйрену. («Қызыл телпек» ертегісінің жаңа нұсқасы мазмұны желісімен).	1	
26	Рольдегілердің мінез-құлық, түр, түс ерекшелігіне (сырткы бейнесі мен дауыс мәнерін және т.б. ескере отырып) карай соған сай келетін оқушыларды рольдерге бөлу. Ертегіні мәнерлеп оқу.	1	
27-28	Қажетті жағдайларды баяндау, әр кейіпкердің сахнадағы өзін-өзі ұстау ерекшеліктеріне тоқталу. Кейіпкерлер костюмі, сахнаның безендірілуі, сахналық қосымша әрлегіш құралдар (музыкалық фон, дыбыстық құралдар т.б) түсіндіру. Костюмдер мен безендірулерді дайындауға көмек көрсету.	2	
29	1,2- көріністердегі рольдермен жұмыс жасау. (Диалог барысындағы мимикамен, ой екпінімен, сахналық безендірумен жұмыс жасау)	1	
30	3,4,5,6,7 - көріністердегі рольдермен жұмыс жасау. (Диалог барысындағы мимикамен, ой екпінімен, сахналык безендірумен жұмыс жасау)	1	
31	Ертегіні оқушылар, ата-аналар мен мұғалімдер алдында қою.	1	
32-33	Үйірмені сырттан бақылаушылармен және катысушылармен бірге талдау жұмысы (келесіде қайталанбауға тиісті жіберілген кемшіліктері). Іс-әрекетті талдау (Ертегімен жұмыс жасау қызыкты болды ма, оның қажеттілігі болды ма, ұжыммен бірге әрі қарай не жасайтындығына - келесі іске ұжымдық жоспар құру)	2	
34	«Адам – ұлы құндылық» тақырыбында өз жақындарының суреттерімен әңгіме құрау. («Әлемде қызықсыз адам жоқ»)	1	
35	Сахналық этюд «Театр ілгіштен басталады, ал, әдеп «сиқырлы» сөздерден басталады»	1	
36-37	Жағымсыз қылық, іс-әрекеттердің зияны (Мәдениет)	2	
38	«Әдеп пен мәдениет» тақырыбында шығармалармен танысу.	1	

39	Тыныс алуды дамыту мен сөйлеу мүшелерінің еркін жұмыс істеуіне бағытталған ойындар мен жаттығулар	1	
40-41	Тілдік сөйлеу қызметін дамытуға арналған ойындар «Басын іздейміз», «Құрастырушы», «Екінші жартысын табайық», «Алғашқы әріп бойымен», «Бірнешеуден біреуін»	2	
42	Затсыз этюд (инеге жіпті салу, киімдерді чемоданға жинау, карындаштың ұшын шығару, шай құю, т.б.)	1	
43	Сахналык этюдтер. Мәтін бойынша шумен безендіру, топка бөліну, сахналык этюдтерді жасау.	1	
44	Күрделі суретпен жұмыс жасап үйрену және елестеру қабілетін дамыту («жағымсыз бейнелер»).	1	
45-46	Артикуляция мүшелерімен, дикциямен (мәнер) және орфоэпиялық ережелермен танысу жұмыстары (Макал-мәтелдер мен жаңылтпаштар аркылы жаттығу)	2	
47	Кейіпкермен жұмыс. Бет әлпет мимикасымен жұмыс жасау, талдау. Шаш үлгісі мен париктер.	1	
48	«Макта кыз бен мысык» ертегісінің сценарийімен танысу	1	
49	Окушыларды бет-әлпет, мінез-құлык, дауыс мәнері ерекшеліктеріне карай рольдерге бөлу. (сырт бейнесі, және т.б. сай келуі ескеріледі. Жекелеген көріністермен дайындык.	1	
50-51	Ұсынылатын, кажетті жағдайларды ұйымдастыру, әр кейіпкердің сахнадағы жүріс-тұрыс ерекшелігіне токталу. Сахналық безендірулер мен костюмдер, музыкалық әрлеу туралы әңгімелеу.	2	
52	Пантомимикалық іс-әрекеттермен дайындық. Афишалар дайындау.	1	
53	Белсенді окушылар алдында сахналау.	1	
54	Сахналауды талдау. (Белсенді оқушылар мен жетекшілері шақырылады).	1	
55	Әдептілік түсінігі. Қасиеттін алтын ережесі. «Өзгелер сенімен кандай карым-катынаста болғанын каласаң, сенде олармен сондай қатынас жаса» (Әдептілік пен мәдениет тақырыбындағы өлең-жырлар)	1	
56	Әдептілік тақырыбын дамыту. (Сахналық этюдтер «Автобус», «Сын», «Жол», «Керіс»)	1	

57	Сөйлесу ережесі мен өзін-өзі ұстау тәртібінің ережесі (Сахналық этюдтер қою)	1	
58	Сахналық этюдтер («Қоғамдық орындарда» «Үйде, отбасында»)	1	
59	Диалог – жануарларға дыбыстық еліктеу мен олардың дыбысын салу. (Әтеш –тауық, шошқа – сиыр, арыстан – қой, ит- мысық, екі маймыл, үлкен ит- кіші ит)	1	
60	Мысалшылар мысалдарымен танысу. Образдап оқу	1	
61	Оқушылардың сұрауы бойынша рольдерге бөлу. Костюмдері мен сахналық безендірулерді әңгімелеу. Аңдардың бетпердесін дайындау.	1	
62	Рольдерін ойнау, дайындық. Диалог кезіндегі мимикамен, ой екпінімен жұмыс жасау.	1	
63	Сахналау (ата-аналар немесе мұғалімдер мен оқушылар алдында есеп беру).	1	
64	Істі талдау. (Оң, теріс жақтары).	1	
65	Бір жылдың жұмысын талдау.	1	
66	Тыныс алуды дамытуға, сөйлеу аппаратының еркіндігіне, дұрыс артикуляцияға бағытталған жаттығулар жұмысы	1	
67	Бейнелі байланысқан сойлеуді дамытатын ойындар	1	
68	«Көп мағыналы сөздер» шағын әңгіме құрау.	1	
69	Қимыл икемділігіне жаттығулар.	1	
70	Пантомимикалық этюд «Біреуі жасайды, екіншісі кедергі келтіреді». («Кейіпкер қозғалысы», «Күту», «Диалог»).	1	
71	Сымбат пен жүрісті меңгеру	1	
72	Елестетуге арналған этюдтер. Мәтін үзінділерін оқи отырып, әртүрлі дыбыстар мен шуларды бейнелеу. Берілген жағдайдағы күту күйіне арналған этюд (5 адам бір уақытта).	1	

73	Сөйлесу екі немесе бірнеше адамның сезімі мен ойын қабылдау, бере білу әрекеті ретінде. Әртүрлі жағдаяттарға арналған этюдтерді ұйымдастыру.	1	
74	Кеуде қуысының жұмысын дамытуға арналған жаттығулар. («Пойыз»). (Жаңылтпаштар мен мақалдар).	1	
75	Грим техникасы. Жарық көлеңкесі	1	
76	Дене мен бет әлпет формасы туралы. Көзді бояу қажеттіліг. Румяна. Толық және сопақша беттердің гримі	1	
77	Өз бетіңнің мимикасын талдау.	1	
78	Мысалшылардың мысалдарындағы қанатты сөздерге сахналық этюдтер	1	
79	Халық ертегісі «Өнер күші» оқу, талдау, әңгімелеу. Ертегінің тақырыбын, идеясын, қижетті құрал-жабдықтарды әңгімелеу. Рольдерді бөлу.	1	
80	Рольдерді оқу. Диалог кезіндегі мимикамен, ой екпінімен жұмыстар. Маскалар мен безендірулерді дайындау.	1	
81	Премьера. (Бастауыш сынып оқушылары алдында сахналау)	1	
82	Зиянды әдет-қылықтардың қасіреті. Олардан аулақ болу. Теледидардан көріністер қарау.	1	
83	Бекітілген кейіпкерге арналған этюдтер	1	
84	Қажетті кейіпкерге ене отырып, өлеңді мәнермен оқып үйрену.	1	
85	(Әдеп). Сөйлеу мәдениеті адамды құрайтын негізгі бейне ретінде, оның тартымдылық қасиетінің бөлшегі.	1	
86	Сахналық этюдтерді дайындау мен көрсету.	1	
87	Сөздерді . интонация ны таңдау мен сөйлесім түрі, сөйлеудегі қателіктер сөйлеудің қаттылығы мен жұмсақтығы.	1	
88	Сөйлеу мәдениеті	1	

89	Адамнын, отбасынын, халықтың жадысы. Жадысыз ұят та жок. Шығармашылық жұмыстарға талдау жасау.	1	
90	Қарама –қарсылыққа арналған, затсыз этюдтер (2 адам, сахна екіге бөлінген) «Сынған фотоаппарат», «Дыбыстық ойындар», «Көрінбейтін кейіпкермен телефонмен сөйлесу» этюдтері. (1 адам)	1	
91	Сөйлеу дауысының күшін дамытатын жаттығулармен жұмыс.	1	
92	Кейіпкермен жұмыс. Ертегідегі гримдер.	1	
93	Жекелеген эпизодтарға дайындық. Маскаларды дайындау.	1	
94	Жекелеген эпизодтарды дайындау. Сахналық безендірулерді әзірлеу.	1	
95	Сөздік қорды байытуға және назар аударуды дамытуға арналған әзіл сөздік жұмбақтар.	1	
96-97	«Мен сұлулық, достық әлеміндемін, әлем менде» (Достық, сұлулық тақырыбындағы шығармалар) Ситуациялық жағдайларды шешу.	2	
98	Метаграмма және логогриф жұмбақтар. (сөзді сезіну мен өзгеше ойлау қабілеті).	1	
99	Пантомимикалық этюд – көлеңке.	1	
100	«Сөйлесу әліппесі» дөңгелек үстел	1	
101-102	Сахналық этюдтер дайындау. («Таксиде», «Көшеде», «Көлікте, лифтіде», «Пойыз вагонында», «Демалыста», «Сәлемдесу», «Халыққа сөз»	2	